

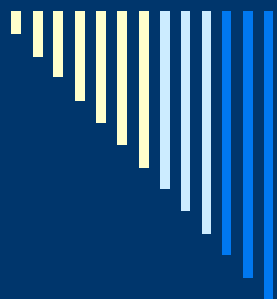

RIS2014

Pregled zakonodaje in podzakonskih aktov ter njihovih sprememb na radioamaterskem področju v letu 2013

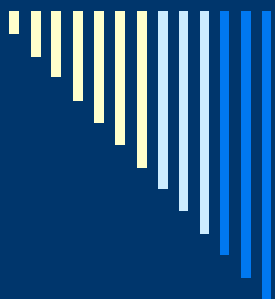
Boštjan Vončina - S55O

Ljubljana, 01. februar 2014

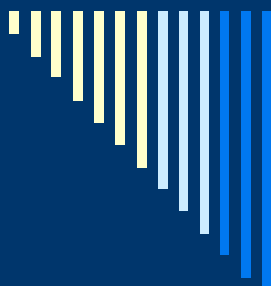
Nepoznavanje prava škoduje

- Zakonodaja in drugi predpisi so za vsakega uporabnika frekvenčnega spektra nujno zlo, ki ga morajo pri opravljanju radioamaterskih storitev oziroma hobija spoštovati.
- Nova ureditev določa prekrške in sankcije za delovanje v nasprotju s sprejetimi akti.
- Akti ne določajo le pravic, temveč tudi dolžnosti!

Hierarhija pravnih aktov v RS

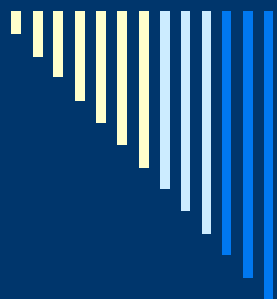
Mednarodni akti

Na pravni red RS pomembno vplivajo mednarodni akti, kot npr:

- ITU Radio Regulations
- CEPT Novice Radio Amateur Licence, ECC/REC/(05)06
- Harmonised amateur radio examination certificates, ERC/REC T/R 61-02
- ERC/REC T/R 61-01 UK CEPT Radio Amateur Licence, ERC/REC T/R 61-01
- IARU R1 HF Managers Handbook (novost v 3. členu Splošnega akta)
- IARU R1 VHF Managers Handbook (novost v 3. členu Splošnega akta)

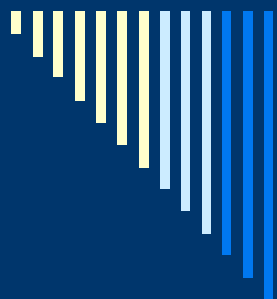
Mednarodni akti se lahko v Republike Slovenije uporabljajo:

- neposredno (mednarodni akt je zavezujoč za RS),
- z implementacijo (prenosom-vključitvijo) v pravni red RS,
- kot smernice za sprejem aktov ali priporočila (uporabljajo se kot vodilo pri pripravi aktov).

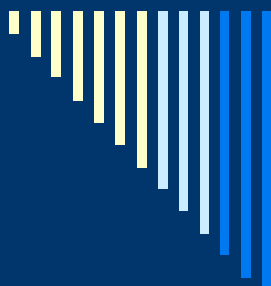
Spremembe aktov v letu 2013

- Nov zakon o elektronskih komunikacijah in posledično novi podzakonski akti in predpisi.
- Novi akti pomenijo bistven premik pri urejanju področja radioamaterskih storitev.
- Boljša sistemska ureditev področja.
- Dobro sodelovanje med ZRS in državnimi institucijami (MIZŠ, APEK) pri pripravi aktov.

Zakonodaja, ki pokriva opravljanje radioamaterske storitve v RS

- Dejavnost opravljanja radioamaterskih storitev urejajo dve vrsti zakonodaje, in sicer:
 - Zakonodaja na področju elektronskih komunikacij in
 - Zakonodaja na področju varstva narave in okolja.

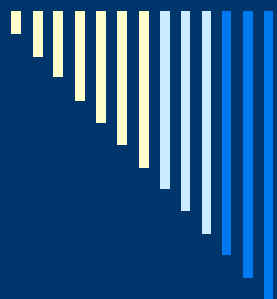
Zakoni in akti

Področje elektronskih komunikacij:

1. Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1) (Ur.l. RS, št. [109/2012](#), [110/2013](#))
2. Uredba o načrtu razporeditve radiofrekvenčnih pasov (Ur.l. RS, št. [69/2013](#))
3. Splošni akt o načrtu uporabe radijskih frekvenc (NURF-3) (Ur.l. RS, št. [91/2013](#))
4. Splošni akt o pogojih za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi (Ur. l. RS, št. [68/2013](#))

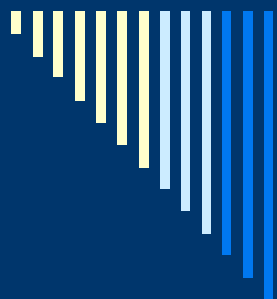
Področje varstva okolja:

1. Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur.l. RS, št. [70/1996](#))

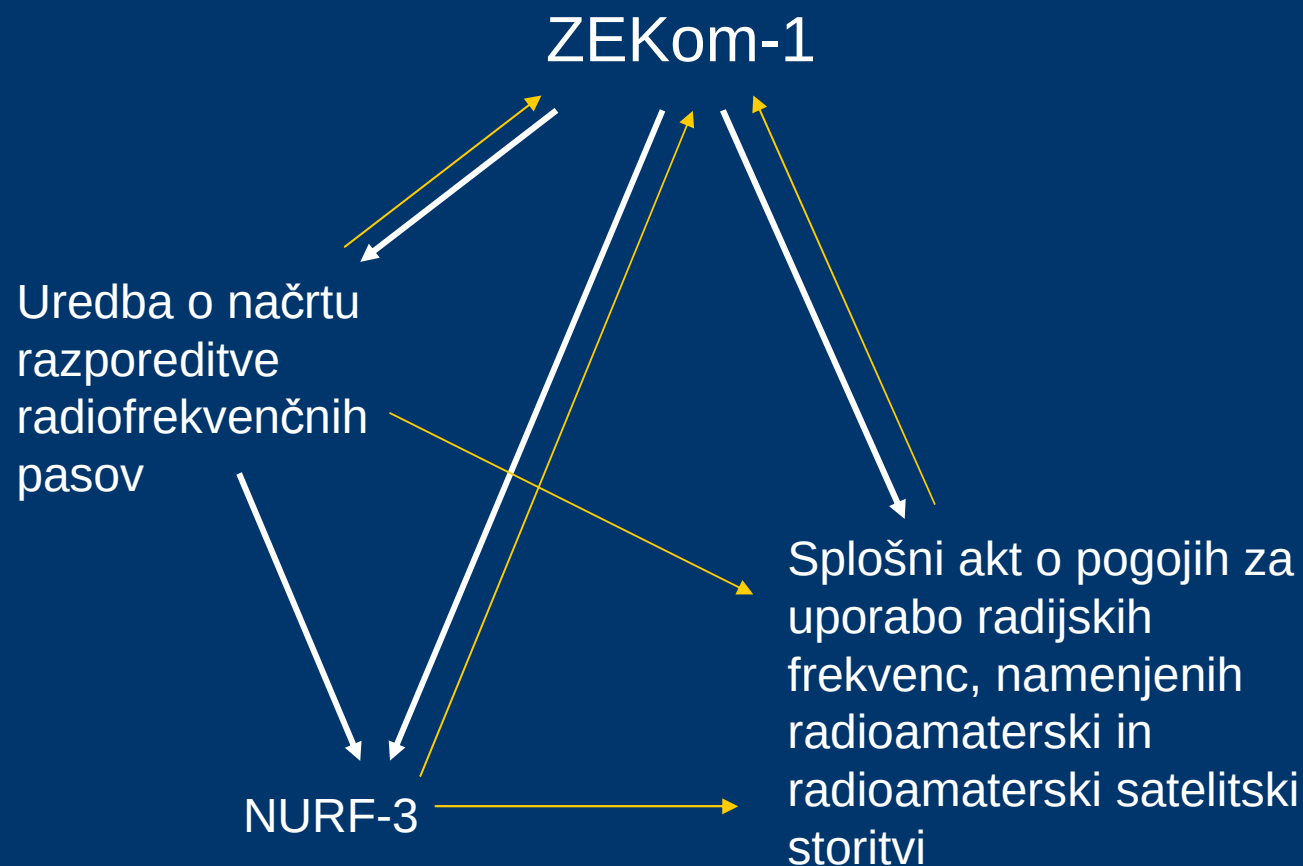

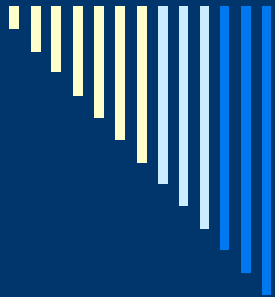
Pristojni organi za pripravo zakonodaje in drugih aktov

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ):**
 - ZEKom-1
- **Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (AKOS – bivši APEK) :**
 - NURF-3 - Splošni akt o načrtu uporabe radijskih frekvenc
 - Splošni akt o pogojih za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi
- **Ministrstvo in Agencija skupaj:**
 - Uredba o načrtu razporeditve radiofrekvenčnih pasov
- **Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)**
 - Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju

Razmerja med akti –področje elektronskih komunikacij

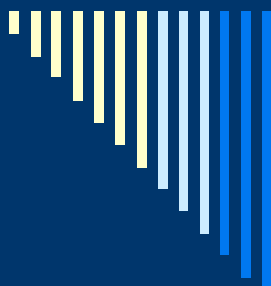

ZEKom-1

- Splošni akt, ki celovito ureja področje elektronskih komunikacij

Pomembne vsebine, ki jih ureja:

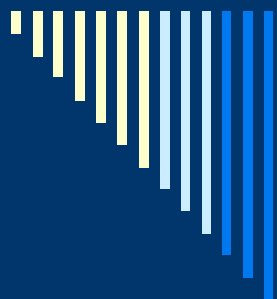
- Splošne definicije (radioamaterska storitev, radioamaterska satelitska storitev, radioamater (3. člen in 32. člen)
- Način izvajanja radioamaterskih storitev (32. člen)
- Evidenca imetnikov radioamaterskih dovoljenj (200. in 206. člen) — objavljena na strani AKOS-a (APEK-a)
- Prekrški in sankcije (58. člen, 236. člen)

Uredba o načrtu razporeditve radiofrekvenčnih pasov in NURF-3

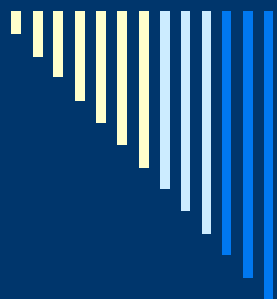
- **Uredba** določa načrt razporeditve radiofrekvenčnih pasov, s katerim so določene radiokomunikacijske storitve, povezane z določenimi radiofrekvenčnimi pasovi, način uporabe radiofrekvenčnih pasov in druga vprašanja, povezana z njihovo uporabo.
- **NURF-3** vsebuje načrt uporabe radijskih frekvenc, s katerim Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije podrobneje opredeli namen uporabe in način dodelitve radijskih frekvenc znotraj radiofrekvenčnih pasov, ki so za posamezne radiokomunikacijske storitve predvideni z Uredbo o načrtu razporeditve radiofrekvenčnih pasov in določi tehnične parametre za uporabo radijskih frekvenc.

Akta določata razporeditev in uporabo posameznih radiofrekvenčnih pasov, ne določata pa več oddajnih moči.

Splošni akt o pogojih za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi

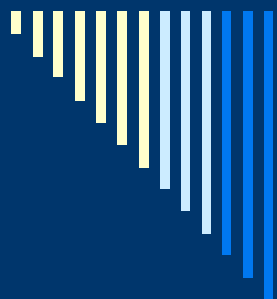
- Splošni akt predpisuje pogoje za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi.
- Zakaj termin storitev in ne dejavnost?
Izhaja iz prevoda “Amateur radio service”, ki je uporabljen v ZEKom-1

Splošni akt o pogojih za uporabo radijskih frekvenc, namenjenih radioamaterski in radioamaterski satelitski storitvi - novosti

Novosti v splošnem aktu:

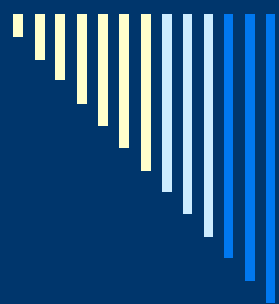
- ☐ Nova ureditev radiofrekvenčnih pasov in maksimalnih oddajnih moči
- ☐ Ureditev največjega števila klicnih znakov za radioklube in posameznike (do 5 RK, 1 Os)
- ☐ Določitev postopka dodelitve in števila posebnih klicnih znakov
- ☐ Izjeme za uporabo radioamaterske radijske postaje za osebe brez veljavnega radioamaterskega dovoljenja
- ☐ 10 letni moratorij za dodelitev klicnega znaka drugemu uporabniku

Splošni akt – Motenje elektronskih naprav (prvi odstavek 5. člena)

- Za zagotavljanje elektromagnetne združljivosti (EMC) med napravami mora radioamater izvesti potrebne tehnične ukrepe, da jakost ustvarjenega električnega polja na območjih, kjer ljudje uporabljajo elektronske naprave, ne presega vrednosti 3 V/m.

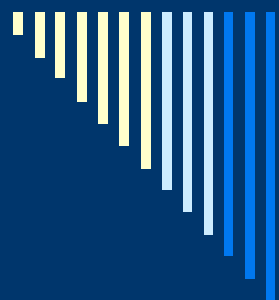
Splošni akt torej določa mejo, kdaj se zaradi električnega polja oddaja radioamaterske radijske postaje lahko šteje kot **motenje elektronskih naprav**.

Uporaba radioamaterske postaje brez radioamaterskega dovoljenja (šesti odstavek 7. člena)

- Uporaba brez veljavnega radioamaterskega dovoljenja je izjemoma dovoljena:
 - v primerih nesreč, določenih v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami,
 - za namene izobraževanja, promoviranja in raziskovanja.

Pogoj: Navzočnosti radioamaterja razreda A, ki je odgovoren za pravilno uporabo radioamaterske postaje.

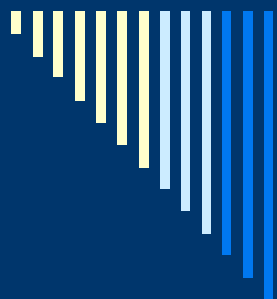
Spremembe radiofrekvenčnih pasov in maksimalnih oddajnih moči za radioamaterje A razreda

Stara ureditev		Nova ureditev	
Band	Moč	Band	Moč
1810-2000 kHz	300W	1810-2000 kHz	1500W
18068-18168 kHz	300W	18068-18168 kHz	1500W
24890-24990 kHz	300W	24890-24990 kHz	1500W

□ 472 – 479 kHz - nov pas 5W EIRP

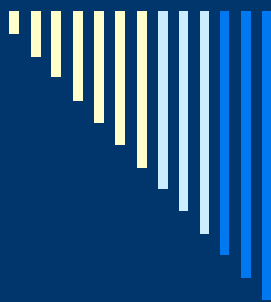
□ 430 – 440 MHz – celotni pas

□ Bandplan – notranja razdelitev – IARU REG 1 priporočila

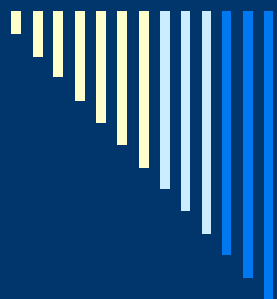
Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju

- Določa mejne vrednosti veličin (el. poljske jakosti, mag. poljske jakosti ali gostote pretoka moči) v okolju, stopnje varstva pred sevanjem v posameznih območjih naravnega in življenjskega okolja.
- Določa katere vrednosti sevanja so škodljive za ljudi (8,6 V/m) in okolje (27,5 V/m) - za naprave to določa Splošni akt (EMC)!
- Določa, da Amaterska radijska postaja ni vir sevanja (2. člen) in omejitve določa 20. člen.

Uredba - Dopustna aktivnost radioamaterske postaje glede sevanja v okolju in prostoru (20. člen)

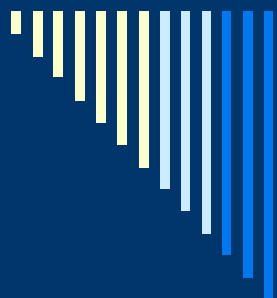
- Največja oddajna moč postaje ne presega 1,5 kW,
- Letni obratovalni čas postaje na I. območju ne presega 700 ur,
- Aktivni del antene radijske postaje, katere največja oddajna moč presega 250 W, mora biti več kot 5 m oddaljen od najbližjega bivalnega ali drugega prostora v zgradbah, kjer se ljudje zadržujejo. (v uredbi je člen napisan narobe)

Nadzor nad delovanjem radioamaterjev – Inšpekcija

- Nadzor poteka glede na področje pritožb:
 - Področje motenja elektronskih naprav in dela v nasprotju z akti s področja elektronskih komunikacij – **AKOS** (APEK)
 - Področje vplivov na okolje – **Inšpektorat RS za kmetijstvo in okolje**

Pri nadzoru inšpektorju delujejo v skladu z določbami **Zakona o inšpekcijskem nadzoru** (Ur.l. RS, št. [43/2007](#)-UPB1; **ZIN**), ZEKom-1 in ter na njihovi podlagi izdanih predpisov, splošnih aktov in posamičnih aktov.

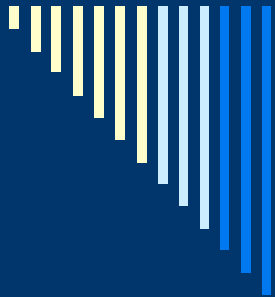

Nadzor – Postopek nadzora (ZIN in ZEKom-1)

Ukrepi, ki jih lahko izreče inšpektor, delimo na:

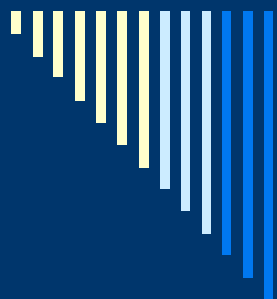
- ukrepe v postopku nadzora in
- ukrepe na podlagi ZEKom-1 ali druge zakonodaje.

Inšpektor za ureditev nepravilnosti praviloma najprej odredi milejše ukrepe (odprava nepravilnosti), ki te nepravilnosti lahko odpravijo in šele nato odredi ostrejške ukrepe (začasna ali trajna prepoved dela). V primeru povzročanja škode in ob ugotovitvi odgovornosti – takojšnja prepoved dela (34. člen ZIN).

Postopek nadzora (ZIN)

Pri postopku nadzora inšpektor z **Odločbo** odredi določeno dejanje, ki ga mora radioamater izvesti oziroma opustitev določenih dejanj (224. člen ZEKom-1).

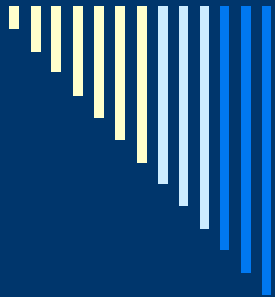

Sankcije (224. in 58. člen ZEKom-1)

Nedenarne sankcije:

- Prepoved opravljanja radioamaterskih storitev
- Začasni ali trajni odvzem/razveljavitev licence

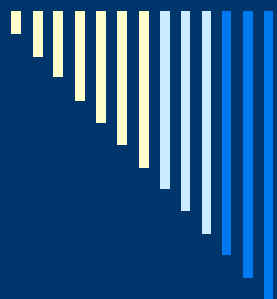
Razlog: Ob ugotovljenih nepravilnostih pri izvajanju določb tega zakona ter na njegovi podlagi izdanih predpisov, splošnih aktov in posamičnih aktov ali ukrepov, ki jih sama sprejema.

Sankcije - Globe

Globe (236. člen ZEKom-1) od **1.000 do 5.000 €**
v primeru:

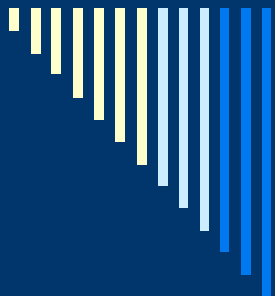
- Dela brez veljavnega radioamaterskega dovoljenja ali brez veljavnega radioamaterskega dovoljenja CEPT (prvi in drugi odstavek 32. člena),
- Uporabe radijske frekvence, predvidene za radioamatersko in radioamatersko satelitsko storitev, v nasprotju z določili splošnega akta agencije (peti odstavek 32. člena).

Spremljanje zakonodaje

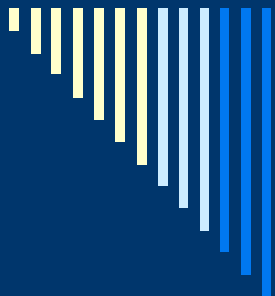
Zakonodaje v RS, ki vpliva na radioamatersko dejavnost je ogromno na vseh področjih (elektronske komunikacije, varstvo okolja, gradbena dovoljenja, varstvo pred naravnimi nesrečami...). Pri tem je treba upoštevati tudi mednarodne akte.

V primeru, da zasledite pripravo kakšnega akta, ki bi lahko vplival na položaj radioamaterjev, nemudoma obvestite ZRS.

Vprašanja

HVALA in LEP DAN!

Dodatna vprašanja lahko pošljete na
s55o@hamradio.si